

УКРАЇНА

ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГРИЩУК ВІКТОР КЛИМОВИЧ

УХВАЛА

24 листопада 2020

Київ

5884/0/18-20

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Гришук Віктор Климович, провівши попередню перевірку скарги Десятнікова Михайла Ілліча стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Хардіної Оксани Петрівни,

встановив:

23 листопада 2020 року за вхідним № Д-5908/18/7-20 до Вищої ради правосуддя надійшла скарга Десятнікова М.І. на дії судді Шевченківського районного суду міста Києва Хардіної О.П. під час здійснення правосуддя у справі № 761/15663/20 за скаргою на бездіяльність уповноваженої особи Державного бюро розслідувань, яка полягає у невнесенні до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про кримінальне правопорушення за заявою від 22 травня 2020 року (далі – справа № 761/15663/20).

Автор скарги зазначає, що суддя Хардіна О.П. зволікала із розглядом справи № 761/15663/20, а також неправильно застосувала норми процесуального права, що призвело до помилкового висновку про наявність підстав для відмови у задоволенні скарги. У зв'язку із викладеним автор скарги просить притягнути зазначену суддю до дисциплінарної відповідальності.

Протоколом автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 23 листопада 2020 року вказану скаргу передано мені для здійснення попередньої перевірки.

Дисциплінарне провадження щодо суддів здійснюється за правилами та у строки, встановлені главою 4 розділу II Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

На підставі статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати, визначений автоматизованою системою розподілу справ доповідачем, здійснює попередню перевірку дисциплінарної скарги.

Вимоги до дисциплінарної скарги щодо судді встановлені статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Відповідно до частини другої цієї статті дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити такі відомості: прізвище, ім'я, по батькові (найменування) скаржника, його місце проживання (перебування) або місцезнаходження, поштовий індекс, номери засобів зв'язку; прізвище, ім'я, по батькові та посада судді (суддів), щодо якого (яких) подано скаргу; конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак

дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді; посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скажником відомості.

За результатами вивчення скарги Десятнікова М.І. та її попередньої перевірки встановлено, що ця скарга за формою та змістом зазначеним вимогам закону не відповідає з огляду на таке.

Розглядаючи конкретну справу (здійснюючи правосуддя), суд самостійно визначає коло законодавства, що регулює спірні правовідносини, застосовує його, здійснює його тлумачення, вирішує питання про розгляд по суті заяв та клопотань учасників судового процесу, надає правову оцінку обставинам справи на підставі внутрішнього переконання, що ґрунтується на приписах закону.

Процесуальне рішення по справі виноситься судом за результатом надання юридичної оцінки поясненням всіх учасників судового процесу, наявним у справі доказам та з обов'язковим співвідношенням їх з вимогами законодавства.

Види судових рішень, які має право ухвалити суддя за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування, визначені частиною другою статті 307 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України).

Як вбачається зі змісту скарги Десятнікова М.І., суддя Хардіна О.П. за результатами розгляду справи № 761/15663/20 постановила той вид ухвали, який передбачений частиною другою статті 307 КПК України.

Вища рада правосуддя, яка згідно зі статтею 131 Конституції України, статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», не є органом, що здійснює судочинство, не наділена повноваженнями встановлювати або оцінювати обставини справи.

Вища рада правосуддя та її дисциплінарні органи надають оцінку виключно діям судді, щодо якого проводилась попередня перевірка, та їхнє співвіднесення із діями, визначеними як дисциплінарні проступки на час їхнього вчинення.

Дії суддів в межах дискреційних повноважень не можуть бути підставою їхньої дисциплінарної відповідальності.

Згідно із пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Як вказує скажник та підтверджується розміщеною на веб-порталі «Судова влада України» інформацією щодо стадій розгляду справи № 761/15663/20, дійсно були значно порушено визначені частиною другою статті 306 КПК України строки розгляду такої категорії справ. Як зазначає сам скажник, відкладення судового розгляду відбувалося з об'єктивних причин, зумовлених перебуванням судді у відпустці.

Водночас скарга Десятнікова М.І. не містить посилення на фактичні дані (доводи, докази, свідчення) на підтвердження того, що суддя Хардіна О.П.

відкладала розгляд цієї справи з метою безпідставного затягування її розгляду або створення перешкод учасникам судового розгляду у реалізації ними наданих законом процесуальних прав чи виконанні процесуальних обов'язків.

Важливим елементом для встановлення Вищою радою правосуддя відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків розгляду заяви. Сам лише факт недотримання строку, встановленого законом для розгляду заяви (скарги), не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді. При цьому розумність тривалості судового провадження має оцінюватись з урахуванням, у тому числі, стану перенавантаження судової системи.

Така позиція викладена у постанові Великої Палати Верховного Суду від 19 квітня 2018 року у справі № П/9901/137/18 (800/426/17), у якій, зокрема, зазначено, що «...для визнання бездіяльності протиправною недостатньо одного лише факту несвоєчасного виконання обов'язкових дій, а важливими є також конкретні причини, умови та обставини, через які дії, що підлягали обов'язковому виконанню відповідно до закону, фактично не були виконані чи були виконані з порушенням строків. Значення мають юридичний зміст, значимість, тривалість та межі бездіяльності, фактичні підстави її припинення, а також шкідливість бездіяльності для прав та інтересів особи. Самі по собі строки поза зв'язком із конкретною правовою ситуацією, набором фактів, умов та обставин, за яких розгорталися події, не мають жодного значення. Сплив чи настання строку набувають (можуть набути) правового сенсу в сукупності з подіями або діями, для здійснення чи утримання від яких встановлюється цей строк». Така правова позиція була викладена також у постанові Верховного Суду України від 13 червня 2017 року у справі № 12-1393а17.

У своїй практиці Європейський суд з прав людини виходить із того, що розумність тривалості судового провадження необхідно оцінювати у світлі обставин конкретної справи з урахуванням критеріїв, вироблених судом. Такими критеріями є: 1) складність справи, тобто обставини і факти, що ґрунтуються на праві (законі) і тягнуть певні юридичні наслідки; 2) поведінка заявника; 3) поведінка державних органів; 4) перевантаження судової системи; 5) значущість для заявника питання, яке знаходиться на розгляді суду, або особливе становище сторони у процесі (рішення «Бараона проти Португалії», 1987 рік, «Хосце проти Нідерландів», 1998 рік; «Бухкольц проти Німеччини», 1981 рік; «Бочан проти України», 2007 рік, «Вергельський проти України», 2009 рік).

В рішенні у справі «Броуган (Brogan) та інші проти Сполученого Королівства» Європейський суд з прав людини щодо тлумачення положення «розумний строк» роз'яснив, що строк, який можна визначити розумним, не може бути однаковим для всіх справ, і було б неприродно встановлювати один строк в конкретному цифровому виразі для усіх випадків.

Згідно з наданою Державною судовою адміністрацією України інформацією про основні показники здійснення судочинства Шевченківським районним судом міста Києва, протягом 9 місяців 2020 року у провадженні цього суду перебувало 41019 справ і матеріалів, з них надійшло у звітному періоді

33870 справ і матеріалів. Штатна чисельність Шевченківського районного суду міста Києва складає 42 судді, проте фактично відправляє правосуддя 25 суддів.

Поряд із цим, рішенням Ради суддів України від 9 червня 2016 року № 46 «Щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів» затверджено рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями, згідно з якими в місцевих загальних судах середні витрати на розгляд справ за скаргами на дії і рішення правоохоронних органів складають від 1 до 20 годин.

Враховуючи, що в одному році приблизно 250 робочих днів з 8-годинним робочим днем (2000 годин), таку велику кількість судових справ протягом розумного строку розглянути неможливо.

Таким чином, під час попередньої перевірки скарги Десятнікова М.І. з'ясовано, що скарга не містить посилань на фактичні дані (свідчення, докази), які б вказували про вчинення суддею Хардіною О.П. дисциплінарного проступку, що має наслідком дисциплінарну відповідальність судді.

Відповідно до пункту 3 статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Абзацом першим пункту 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя передбачено, що з підстав, передбачених пунктами 1–5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Одночасно роз'яснюю, що повернення скарги без розгляду не перешкоджає повторному зверненню до Вищої ради правосуддя з дисциплінарною скаргою, яка оформлена відповідно до вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Керуючись статтями 106, 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

скаргу Десятнікова Михайла Ілліча стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Хардіної Оксани Петрівни залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

В.К. Гришук